

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący)

SSN Jarosław Duś (sprawozdawca)

SSN Jarosław Sobutka

Protokolant Karolina Majewska

w sprawie sędziego Sądu Okręgowego w S.- W. M.
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 25 maja 2022 r.
zażalenia obwinionego sędziego Sądu Okręgowego w S.- W. M. z dnia 25
października 2021 r. na postanowienie Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej z
dnia 22 września 2021 r., sygn. akt I DSK 3/21
na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia:

- I. uchylić zaskarżone postanowienie z dnia 22 września 2021 r.,
sygn. akt I DSK 3/21;
- II. przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi
Najwyższemu Izbie Dyscyplinarnej - Wydziałowi I.;
- III. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Przed Sądem Najwyższym Izbą Dyscyplinarną toczy się postępowanie dyscyplinarne względem obwinionego sędziego Sądu Okręgowego w S.- W. M., które zostało zarejestrowane pod sygn. akt I DSK 3/21.

W toku postępowania zaistniała potrzeba zasięgnięcia opinii biegłego celem ustalenia m. in. stanu zdrowia psychicznego i neurologicznego obwinionego. W rezultacie powyższego na mocy postanowienia Sądu

Najwyższego Izby Dyscyplinarnej z dnia 9 stycznia 2021 r. została wydana „Opinia sądowo-psychiatryczna”, sporządzona przez podmiot profesjonalny, tj. [...] Instytut Medyczny Oddział Ekspertyz Psychiatrycznych i Psychologicznych [...] w W. (k. 545 – 553).

Z opinii wynika jednoznacznie, że „celem pełnej odpowiedzi na pytania sądu należy poddać opiniowanego W. F. M. kompleksowym badaniom – psychologicznemu, psychiatrycznemu i neurologicznemu, połączonym z krótkoterminową 14-dniową obserwacją w warunkach szpitalnych, podczas której jednocześnie zostaną wykonane badania dodatkowe, takie jak rezonans magnetyczny głowy, badania EKG spoczynkowe i po nieprzespanej nocy, testy neurologiczne oraz ewentualnie inne badania, niezbędne do rzetelnej oceny stanu psychiatrycznego opiniowanego” (k. 553).

Wobec powyższego, na mocy zarządzenia z dnia 4 sierpnia 2021 r. sędziego Sądu Najwyższego, będącego sprawozdawcą w sprawie oznaczonej sygn. akt I DSK 3/21, przesłano obwinionemu i jego obrońcy odpis ww. opinii, a także poinformowano obwinionego o jego prawie do złożenia wniosku w przedmiocie poddania się obserwacji psychiatrycznej w zakładzie leczniczym, zakreślając przy tym termin do złożenia oświadczenia na 14 dni od daty otrzymania pisma (k. 585 – 586).

Sędzia W. M. w odpowiedzi na pismo z dnia 4 sierpnia 2021 r. poinformował Sąd Najwyższy następująco: „wyrażam zgodę i wnoszę o przeprowadzenie takiej obserwacji w w/w placówce leczniczej” (k. 604).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekający w Izbie Dyscyplinarnej w dniu 22 września 2021 r., na posiedzeniu niejawnym, bez udziału stron, postanowił skierować na badania psychiatryczne obwinionego sędziego połączone z obserwacją we wcześniej wskazanym podmiocie leczniczym. (k. 614 – 617).

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone w całości przez obwinionego, który podniósł zarzuty:

- I. obraży przepisów postępowania, a mianowicie art. 4 kpk w zw. z art. 6 kpk w zw. z art. 203 § 2 kpk w zw. z art. 249 § 3 kpk poprzez wydanie przedmiotowego postanowienia na posiedzeniu niejawnym, bez

zawiadomienia o terminie obwinionego i jego obrońcy, w sytuacji gdy z ww. przepisów wynika obligatoryjny obowiązek przesłuchania obwinionego przed zastosowaniem obserwacji psychiatrycznej, co uniemożliwiło obwinionemu złożenie wyjaśnień w tym przedmiocie i możliwość podjęcia obrony – Sąd nie mógł w tym przypadku powołać się na złożone przez obwinionego oświadczenie na piśmie, a nie zachodził przypadek ukrywania się bądź nieobecności obwinionego w kraju.

- II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mogący mieć wpływ na jego treść poprzez przyjęcie że badanie psychiatryczne połączone z obserwacją powinno trwać 14 dni, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż okres wspomnianej internacji (a więc de facto pozbawienia wolności) wystarczający do przeprowadzenia kompleksowych badań i wydania ostatecznej opinii przez biegłych z tej renomowanej placówki leczniczej, to okres 7 dni (k. 637 - 637v).

Wskazując na powyższe zarzuty obwiniony wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości;
2. wyznaczenie terminu posiedzenia w przedmiocie rozpoznania wniosku biegłych o skierowanie obwinionego na badania psychiatryczne połączone z obserwacją;
3. zawiadomienie stron (w tym obwinionego i jego obrońcy) o terminie posiedzenia (k. 637v).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obwinionego zasługuje na uwzględnienie, niemniej nie wszystkie zarzuty w nim zawarte Sąd Najwyższy uznał za zasadne.

Rozpoczynając rozważania stwierdzić należy, że zasadnym okazał się pierwszy zarzut podniesiony w zażaleniu przez skarżącego. Istotnie przepis zawarty w treści art. 203 § 2 k.p.k. implikował na podstawie art. 128 Ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych powinność odpowiedniego stosowania przez Sąd Najwyższy przepisu art. 249 § 3 k.p.k. przed wydaniem postanowienia w dniu 22

września 2021 r., sygn. akt I DSK 3/21. Wobec czego, zgodzić należy się ze skarżącym, że sąd meriti powinien prawidłowo zawiadomić obwinionego o terminie posiedzenia i jeżeliby się stawił przesłuchać go, gdyż jak stanowi przepis jest to dla sądu czynność obligatoryjna, co potwierdza również doktryna oraz orzecznictwo (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 6.06.2018 r., II AKz 275/18, KZS 2018, nr 6, poz. 46, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 4.05.2020 r., sygn. akt II AKz 269/20, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 25.05.2016 r., sygn. akt II AKz 141/16). Obowiązku wynikającego z treści powołanych przepisów nie uchyla pozyskanie czy powołanie się przez sąd na wcześniej złożone przez obwinionego pisemne oświadczenie w przedmiocie wyrażenia zgody na przeprowadzenie obserwacji w zakładzie leczniczym.

Nie sposób zaś zgodzić się z drugim zarzutem podniesionym przez obwinionego. Skład orzekający w niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, że nawet w potencjalnej sytuacji dopełnienia czynności procesowych określonych przepisami przez sąd meriti, tj. prawidłowego zawiadomienia obwinionego o terminie posiedzenia, które odbyło się w dniu 22 września 2021 r. i przesłuchania obwinionego na posiedzeniu to rozstrzygnięcie sądu rozpoznającego sprawę w przedmiocie czasu trwania obserwacji psychiatrycznej byłoby i powinno być tożsame.

Opinia sporządzona przez biegłych została wydana przez podmiot profesjonalny, jest szczegółowa, logiczna i spójna. Biegli poddali analizie dokumentację medyczną oraz zbadali samego obwinionego. Konkluzja biegłych co do potrzeby i czasu (tj. 14 dni) obserwacji w warunkach szpitalnych jest niepodważalna dla sądu, bowiem sąd w toku postępowania zasięga opinii biegłego w celu stwierdzenia okoliczności mających istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, a które to wymaga wiadomości specjalistycznych. Bezspornym jest fakt, że Sąd Najwyższy takich wiadomości nie posiada, co czyni koniecznym wydanie postanowienia o skierowaniu na badania psychiatryczne obwinionego zgodnie z wydaną wcześniej opinią sądowo-psychiatryczną.

Jak zauważono wyżej, nic nie usprawiedliwia naruszenia powinności wysłuchania obwinionego przed zastosowaniem obserwacji psychiatrycznej (vide art. 203 § 2 w zw. z art. 249 § 3 k.p.k.). Tym samym Sąd Najwyższy rozpoznając

przedmiotową sprawę uznał, że z uwagi na obrazę przepisów postępowania przez sąd meriti, która niepodważalnie mogła mieć wpływ na treść postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2021 r., sygn. akt I DSK 3/21, koniecznym jest jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy poddaje ponadto sądowi pierwszej instancji pod rozwagę kwestię dokonania oceny problemu pozbawienia sędziego wolności w związku z obserwacją psychiatryczną w kontekście art. 181 Konstytucji RP.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, kosztami postępowania obciążając przy tym Skarb Państwa.

a.s.